

Akateemikko Salomaa muisteli professori Salomaata

LIETO

MATTI LEHTONEN

—Isä sanoi usein, että "älä sinä rakas poikani mene koskaan takaisin Lietoon, kun minä olen kerran sieltä pois päässyt". Isä kuitenkin käytti myös tällaista sanontaa: "ei ole luulo tiedon väärä, eikä Paimio Liedon", nauratti akateemikko, Turun yliopiston matematiikan emeritusprofessori **Arto Salomaa** yleisöään Liedossa, kunnantalon valtuustosalissa lauantaina pidetyssä Salomaa-symposiumissa.

Arto Salomaan isä, **Jalmari Edvard Salomaa**, syntyi Liedossa vuonna 1891. Salomaan lapsuuskoti oli köyhä ja ankea, ja poika karkasikin Turkuun sukulaisiin jouduttuaan Väljään kesäpaimeneksi. Turussa J. E. Salomaa aloitti koulupolun ja eteni lopulta filosofin ja kasvatustieteilijän urallaan Turun yliopiston professoriksi asti.

Lieto-Oppaiden, Kotiseutuyhdistys Halinen-Räntämäen sekä turkulaisen Filocaferyhmän järjestämä seminaari käsitteli J. E. Salomaan elämää sen alusta loppuun. Värikkäimpiä muistoja kertoi 83-vuotias akateemikko.

—Meillä kotona noudatettiin mies ja ääni-periaatetta, ja se ääni oli J. E. Salomaan ääni. Perhe-elämä oli järjestetty täsmällisesti, eivätkä esimerkiksi vanhemmat sisarukseni sinutelleet isäänsä. Suolaa ei ruoanlaitossa saanut käyttää, ja isäni tunnuslause "hauska on terveenä kuolla" toteutuikin kohtuullisesti. Syöpädiagnoosin hän sai 16 päivää ennen kuolemaansa, minut suruviesti tavoitti vuonna 1960 vartiosta Turun kasarmien portilta, Arto Salomaa muisteli.

■ Akateemikko Arto Salomaa kertoi muistikuvia isästään, Jalmari Edvard Salomaasta viime viikonloppuna Liedon kunnantalolla. Salomaa-symposiumin ensimmäisessä osassa luennoivat myös Matti Taneli, Heikki Vuorila, Tuomas Tiainen ja Mikko Leinonen.

Hävitty nimityskisa muutti elämänmenoa

J. E. Salomaa vietti sisällissodan maan alla, punaisia piilossa. Sodan päätyttyä hän työskenteli muun muassa Kankaanpään opistolla, kunnes asettui Turkuun ja yliopistoon.

■ **Topi Koski (oik.) muisteli Salomaa-symposiumissa omia opiskeluaikojaan Turun yliopiston Phoenix-rakennuksessa Kauputorin pohjoislaidalla. Samassa rakennuksessa teki työuransa J. E. Salomaa.**

Akateemikko Arto Salomaa pitää isänsä elämän ratkaisevana vaiheena vuonna 1930 tehtyä Helsingin yliopiston teoreettisen filosofian professorin valintaa.

—Pitkän valituskierroksen jälkeen siihen tehtävään valittiin **Eino Kaila Rolf Nevanlinnan** tuella. Isääni taas

tuki **Edwin Linkomies**. Nevanlinna oli vuonna 1955 todennut isälleni, että hän kärsi valintaprosessissa suuren vääryyden. Isäni puolestaan sanoi, ettei aristokraattisen yliopiston professoria valittaessa voi maalaispoika arkkikiispan poikaa voittaa, Arto Salomaa kertasi.

Jatkosodasta vanhempi Salomaa oli alkuun innoissaan, mutta Saksan sotaonnan käännyttyä muuttui myös filosofin mieli.

—Minulle J. E. Salomaa oli isä, opettaja ja ystävä. Myöhemminä vuosinaan teimme yhdessä pitkiä kävelyretkiä, joiden aikana isä jakoi erittäin tärkeitä elämänohjeita ja neuvoja. Esimerkiksi sen, että sanomalehdistä hän uskoi suoralta kädeltä vain kuolinilmoitukset, akateemikko Arto Salomaa päätti.

Tuomas TIENOD 29.3.2018